

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10**MÔN: NGỮ VĂN – VĨNH PHÚC NĂM 2021****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. PHẦN TRẮC NGHIỆM (2,0 điểm)**

Đọc đoạn văn sau và viết ra tờ giấy thi chữ cái in hoa trước đáp án đúng.

Chợt ông lão lặng hẳn đi, chân tay nhũn ra, tưởng chừng như không cất lên được... Có tiếng nói léo xéo ở gian trên. Tiếng mụ chủ... Mụ nói cái gì vậy? Mụ nói cái gì mà ào ào thế? Trống ngực ông lão đập thành thịch. Ông lão nín thở, lắng tai nghe ra bên ngoài.

Câu 1. Đoạn trích trên trích từ tác phẩm nào?

- A. Chuyện người con gái Nam Xương
- B. Chiếc lược ngà
- C. Lặng lẽ Sa Pa
- D. Làng

Câu 2. Phương thức biểu đạt chính của đoạn văn trên là gì?

- A. Tự sự
- B. Nghị luận
- C. Biểu cảm
- D. Thuyết minh

Câu 3. Đoạn văn trên có mấy từ láy?

- A. Một
- B. Hai

C. Ba

D. Bốn

Câu 4. Xét theo mục đích nói, câu "ông lão nín thở, lắng tai nghe ra bên ngoài" thuộc kiểu câu gì?

A. Câu nghi vấn

B. Câu trần thuật

C. Câu cảm thán

D. Câu cầu khiến

II. PHẦN TỰ LUẬN (8,0 điểm)

Câu 5. (3,0 điểm)

Em hãy viết một đoạn văn trình bày suy nghĩ về ý nghĩa của tinh thần trách nhiệm trong cuộc sống. Trong đoạn văn có sử dụng phép liên kết nội. Gạch chân dưới từ ngữ thực hiện phép liên kết ấy.

Câu 6. (5,0 điểm)

Cảm nhận của em về đoạn thơ sau:

Bỗng nhận ra hương ổi

Phả vào trong gió se

Sương chùng chình qua ngõ

Hình như thu đã về.

Sông được lúc dềnh dàng

Chim bắt đầu vội vã

Có đám mây mùa hạ

Vắt nửa mình sang thu.

(Trích Sang thu - Hữu Thỉnh, Ngữ văn 9, Tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2016)

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN – LOGIAIHAY.COM

Phần I. Trắc nghiệm

Câu 1:

Đoạn trích trên trích từ tác phẩm nào?

- A. Chuyện người con gái Nam Xương
- B. Chiếc lược ngà
- C. Lặng lẽ Sa Pa
- D. Làng

Phương pháp: căn cứ tác phẩm Đồng chí, đọc và tìm ý

Cách giải:

Đoạn văn trên được trích trong tác phẩm Làng của nhà văn Kim Lân

Chọn D.

Câu 2:

Phương thức biểu đạt chính của đoạn văn trên là gì?

- A. Tự sự
- B. Nghị luận
- C. Biểu cảm
- D. Thuyết minh

Phương pháp: căn cứ các phương thức biểu đạt đã học

Cách giải:

Phương thức biểu đạt chính của đoạn trích là phương thức tự sự.

Chọn A.

Câu 3:

Đoạn văn trên có mấy từ láy?

A. Một

B. Hai

C. Ba

D. Bốn

Phương pháp: căn cứ bài Từ láy

Cách giải:

Trong đoạn văn trên có 3 từ láy: léo xéo, lảo xào, thành thích

Chọn C.

Câu 4:

Xét theo mục đích nói, câu "ông lão nín thở, lắng tai nghe ra bên ngoài" thuộc kiểu câu gì?

A. Câu nghi vấn

B. Câu trần thuật

C. Câu cảm thán

D. Câu cầu khiến

Phương pháp: căn cứ bài Câu trần thuật

Cách giải:

Xét theo mục đích nói câu "Ông lão nín thở, lắng tai nghe ra bên ngoài" thuộc câu trần thuật

Chọn B.

II. LÀM VĂN

Câu 5.

Em hãy viết một đoạn văn trình bày suy nghĩ về ý nghĩa của tinh thần trách nhiệm trong cuộc sống. Trong đoạn văn có sử dụng phép liên kết nối. Gạch chân dưới từ ngữ thực hiện phép liên kết ấy.

Phương pháp: phân tích, giải thích, lí giải, tổng hợp

Cách giải:

I. Mở đoạn:

- Giới thiệu về tinh thần trách nhiệm trong cuộc sống.

II. Thân đoạn:

1. Giải thích:

Tinh thần trách nhiệm là ý thức thực hiện tốt nghĩa vụ, công việc của bản thân, không ỷ lại, dựa dẫm hay đùn

đẩy trách nhiệm cho người khác.

2. Biểu hiện của tinh thần trách nhiệm:

- Đối với học sinh: trách nhiệm của chúng ta là học tập thực tốt, nghiêm chỉnh thực hiện các quy định của nhà

trường, có tinh thần yêu nước, chăm lo học tập,....

1

- Có trách nhiệm với bản thân, với gia đình, những người xung quanh

- Đối với một người công chức: thực hiện đúng nhiệm vụ của Đảng và nhà nước giao cho, hoàn thành nhiệm vụ cấp trên giao cho

- Đối với công dân cần thực hiện tốt quy định của nhà nước, của pháp luật, có trách nhiệm với gia đình và mọi người xung quanh

3. Ý nghĩa của tinh thần trách nhiệm:

- Bạn sẽ hoàn thành tốt công việc và nhiệm vụ. Nếu bạn có tinh thần trách nhiệm.
- Được mọi người xung quanh quý mến và yêu quý
- Được lòng tin của mọi người
- Thành công trong công việc và cuộc sống

4. Phản đề

- Những người có lối sống ích kỉ, không có tinh thần trách nhiệm,...

III. Kết đoạn:

Nêu cảm nghĩ của em về tinh thần trách nhiệm trong cuộc sống

- Trách nhiệm là một đức tính tốt đẹp. Vì vậy, mỗi người cần có tinh thần trách nhiệm trong cuộc sống.
- Em sẽ học tập tốt để trở thành người có trách nhiệm.

Chú ý: Từ được gạch chân là sử dụng phép liên kết nối.

Câu 6.

Cảm nhận của em về đoạn thơ sau:

Bỗng nhận ra hương ổi

Phả vào trong gió se

Sương chùng chình qua ngõ

Hình như thu đã về.

Sông được lúc dềnh dàng

Chim bắt đầu vội vã

Có đám mây mùa hạ

Vắt nửa mình sang thu.

(Trích Sang thu - Hữu Thỉnh, Ngữ văn 9, Tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2016)

Phương pháp: phân tích, tổng hợp

Cách giải:

1. Mở bài:

Giới thiệu bài thơ: là một tác phẩm hay, độc đáo, mới lạ về đề tài mùa thu.

Giới thiệu 2 khổ thơ đầu: Cảnh sắc giao mùa khi đất trời chuyển từ mùa hạ sang mùa thu.

2. Thân bài:

a. Những biểu hiện đầu tiên của mùa thu

- Những tín hiệu vô hình trong thiên nhiên:

Hương ổi: mùi hương bình dị, dân dã đặc trưng của mùa thu miền Bắc khi mùa ổi chín.

Động từ “phả”: sự lan tỏa, trộn lẫn: gợi tả về một không gian dường như mang cả hương thơm của mùa thu,

của sự trong lành

Gió se: gió hơi lạnh, khô, là gió heo may của mùa thu, không phải cơn gió nam của mùa xuân hay gió bắc

mùa đông.

Sương: hiện tượng ngưng tụ hơi nước khi thời tiết chuyển lạnh vào buổi tối và sáng sớm.

2

Động từ “chùng chình”: chuyển động chậm rãi, thong thả, nhân hóa cho hình ảnh, sương như có tâm hồn.

- Cảm xúc của tác giả:

Giật mình nhận ra mùa thu đang về qua từ “bỗng”

Câu hỏi tu từ “Hình như thu đã về”: sự ngỡ ngàng, khó tin, tâm hồn thi sĩ cũng như biến chuyển cùng đất trời.

⇒ Tác giả sử dụng những hình tượng vô hình, chỉ cảm nhận được qua khứu giác, cảm giác chứ không nhìn thấy, không cầm nắm được. Đây là một điểm đặc biệt so với việc dùng những hình ảnh quen thuộc để nói về mùa thu như hoa sữa, quả hồng, cốm non,... cho thấy sự tinh tế trong cảm xúc của tác giả.

b. Vẻ đẹp của thiên nhiên trong thời khắc giao mùa

Hình ảnh đối lập: sông “dềnh dàng” với chim “vội vã”. Dòng sông vào mùa thu bắt đầu chảy chậm rãi, đã qua

rồi những cơn bão hè khiến sông cuộn trào. Chim thì lại vội vã bay về phương Nam tránh rét

Hình ảnh đám mây mùa hạ vắt nửa mình sang thu: một hình ảnh liên tưởng sự níu kéo, lưu luyến của mùa hạ,

gợi tả vẻ đẹp bầu trời đặc biệt. Một sắc mây không còn nóng bỏng đầy nắng của mùa hè nhưng cũng chưa nhẹ

nhàng thanh thoát của mùa thu.

⇒ Thiên nhiên giao mùa đẹp kì lạ, độc đáo

3. Kết bài:

Hai khổ thơ cho thấy: tâm hồn nhạy cảm của nhà thơ, vẻ đẹp của khoảnh khắc giao mùa.

Nghệ thuật: sử dụng hình ảnh, nhân hóa, liên tưởng.